

Pensioenperikelen, ofwel: wat weet u van uw pensioen?

Het rommelt de laatste tijd flink in pensioenland. De krant staat bol van de berichten over het achterwege blijven van indexaties of zelfs het korten van de pensioenuitkeringen. De dekkingsgraad van diverse pensioenfondsen laat daarbij sterk te wensen over.

Het uitblijven van een pensioenakkoord werkt ook niet mee in het vinden van een structurele oplossing. Met de nieuwe initiatieven van minister Koolmees lijkt een breed gedragen oplossing voorlopig ook even niet aan de orde. Het overleg tussen kabinet, werkgevers en werknemers is eind vorig jaar geklapt en de minister heeft inmiddels in zijn pensioenbrief van eind januari duidelijk gemaakt dat hij zelf stappen gaat ondernemen om het pensioenstelsel te herzien op basis van een tienpuntenplan. Er wordt door hem voorlopig gekozen voor een eenzijdige oplossing zonder samenspraak met de vakbonden van werkgevers en werknemers. De handelswijze heeft bij de vakbonden voorlopig niet tot enthousiaste reacties geleid. Sterker nog over een aantal voorgestelde maatregelen wordt (via de media) flink gediscussieerd.

Pensioenhervorming

Dat de gewenste aanpassing van het pensioenstelsel geen gemakkelijke is, is inmiddels wel bekend. Er wordt dan ook al langere tijd zonder succes aan gewerkt. De wens van het kabinet (welke is opgenomen in het regeerakkoord) om de systematiek van de doorsnee premie af te schaffen is ingrijpend. Verder zijn veel factoren beperkt beïnvloedbaar. De lage marktrente, dalende beurskoersen, het alsnauw ouder worden van

de mens, het betaalbaar houden van de AOW-regeling maar ook de wijze van het vaststellen van de dekkingsgraad spelen een rol. Daarnaast zijn de belangen groot en lopen ze sterk uiteen.

Het pensioen van de ondernemer

In de pensioendiscussie wordt de laatste jaren ook het verplicht stellen van pensioen voor de ondernemer betrokken. Op zichzelf oneigenlijk omdat een ondernemer geen werknemer is en dus niets met de opbouw van pensioen kan. In de huidige regelgeving is een ondernemer zelf verantwoordelijk voor het treffen van voorzieningen. Zaken als arbeidsongeschiktheid en een inkomensaanvulling op de AOW-uitkering ten tijde van de oude dag staan bij veel ondernemers

Het fenomeen pensioen is voor velen van ons een ver-van-mijn-bed-item

(zeker in het MKB) niet hoog op de prioriteitenlijst. Vaak is daarbij geen sprake van desinteresse maar kunnen ze het gewoon niet betalen. Misschien ook nog wel logisch als blijkt dat ongeveer 40% van alle ZZP'ers op bijstandsniveau leeft. Dat er voor die ondernemers regels moeten worden bedacht om te zorgen dat ze niet onder een bepaald bestaansminimum komen zegt heel veel over de situatie.

Pensioenbewustheid

Naast de discussie over de aanpassing van het pensioenstelsel, de te lage dekkingsgraden van de pensioenfondsen, de ondernemers en de verplichtstelling voor het pensioen en de alsnauw terugtrekkende bewegingen van de overheid als het gaat om het (fiscaal) faciliteren van voorzieningen en het betaalbaar houden van de AOW-regeling dient ook gesteld te worden dat het fenomeen pensioen voor vele van ons een ver-van-mijn-bed-item is. De pensioenbewustheid van de gemiddelde Nederlander is beperkt en de bereidheid om betaald advies in te winnen is zeker niet bij iedereen aanwezig. Ondanks het voornemen van minister Koolmees om het pensioenstelsel structureel aan te passen zal de zienswijze van

de klant met de gevolgen voor de toekomst. In dergelijke gesprekken gaat het onder andere over het bestedingspatroon nu en later.

Vroegtijdig overlijden

In het verlengstuk van pensioen is het noodscenario 'vroegtijdig overlijden' ook een punt van aandacht. Dat dit item nog minder hoog op het lijstje staat om over na te denken is misschien niet onlogisch. Mensen willen liever niet nadenken over de dood. Toch zou ik u ook hier op uw eigen verantwoordelijkheid willen wijzen.

Partnerpensioen

De gemiddelde Nederlander snapt weinig van partnerpensioen en van de grote financiële gevolgen die een overlijden voor de nabestaanden kan hebben. Dat is de conclusie uit een recent onderzoek dat werd verricht in opdracht van een Nederlandse verzekeraar. Zo heeft een op de drie geen idee of er recht bestaat op partnerpensioen en weet meer dan de helft niet wat het financieel betekent voor hun partner als sprake is van overlijden voor de pensioendatum. Heel eerlijk gezegd schrok ik enorm van deze conclusies. Ik denk zelf dat er nuances moeten worden aangebracht maar dat er iets aan de hand is, is wel duidelijk.

Wat is partnerpensioen?

Partnerpensioen is een levens-

lange uitkering voor de partner van een werknemer die pensioen opbouwt, nadat die werknemer is overleden. De hoogte van het nabestaandenpensioen hangt erg af van de getroffen voorziening. Die kan dus per pensioenfonds verschillen.

Wie is partner in de ogen van de pensioenregeling

Wie precies als partner binnen de pensioenregeling wordt erkend, verschilt ook per regeling. Soms is dat beperkt tot gehuwden en mensen met een geregistreerd partnerschap of samenwoners met een notariële akte. Samenwoners zonder samenlevingscontract krijgen bij overlijden dus niet altijd een uitkering. Ook al woont u al jaren samen met uw partner op hetzelfde adres.

Soort pensioenregeling

De soort pensioenregeling bepaalt verder of en hoeveel recht er bestaat op partnerpen-

sioen. Niet iedere regeling kent namelijk een voorziening bij overlijden. Waar die regeling wel bestaat, zijn er twee varianten. Bij sommige werkgevers wordt een partnerpensioen met een blijvende waarde opgebouwd, terwijl in andere regelingen alleen sprake is van een partnerpensioen bij overlijden als de calamiteit plaatsheeft tijdens het dienstverband. Als u uit dienst gaat of wisselt van baan en dan overlijdt, dan krijgt uw partner in een dergelijke situatie niets.

Hoogte partnerpensioen vaak onbekend

Over de hoogte van het partnerpensioen bestaat verder ook veel onduidelijkheid bij de gemiddelde Nederlander. Volgens het onderzoek blijkt dat zestig procent niet weet dat een eerder huwelijk van invloed kan zijn op de hoogte van de uitkering aan de huidige partner. Uit het onderzoek blijkt verder dat vooral kwetsbare groepen zoals jonge-

ren, laagopgeleiden en mensen met een laag inkomen slecht op de hoogte zijn van partnerpensioen. Gevolg is dat deze mensen zich minder goed indekken tegen een terugval in inkomen bij een situatie van overlijden van de partner.

U moet zelf aan de slag

De discussie over het huidige pensioenstelsel ten spijt zal de oplossing omtrent het beperkte pensioenbewustheidsniveau van de gemiddelde Nederlander bij hem of haar zelf moeten liggen. Ondanks dat pensioen geen hip onderwerp is, zult u zelf aan de slag moeten gaan om te onderzoeken welke rechten u heeft en hoe deze zich verhouden tot u overige financiële situatie. Het valt daarbij vaak te overwegen uw opgebouwde pensioenrechten flexibel in te zetten. Middels deeltijds pensioen kan het (gedeeltelijk) eerder stoppen met werken vaak worden gerealiseerd.

Uw financiële situatie goed in kaart brengen

Ook is het verstandig in het pensioenvraagstuk niet alleen te kijken naar uw pensioen. Het verlagen van toekomstige (woon)lasten leidt namelijk vaak tot eenzelfde effect. Het genereren van voldoende netto inkomen is dus echt geen zaak van alleen pensioen. Kijkt u in dat kader ook naar uw overwaarde op de eigen woning en de verzilveringsmogelijkheden daarvan. Tegenwoordig zijn er allerlei hulpmiddelen die u kunnen bijstaan in het goed in beeld brengen van uw financiële situatie. U kunt daarbij onder andere denken aan het pensioenregister (www.mijnpensioenoverzicht.nl). Het inschakelen van een financieel planner is uiteraard ook altijd een goede optie.

Gerbert Middelkoop, zelfstandig financieel planner en belastingadviseur. (06 13 01 04 20)

Wat is de Nationale COPD Challenge?

De Nationale COPD Challenge is een initiatief van de Bas van de Goor Foundation (BvdGF) in samenwerking met het Longfonds en de werkgroep Move2Improve om mensen met COPD te helpen bij het verbeteren van hun kwaliteit van leven. De challenge duurt 16 tot 20 weken waarin

lokale zorg- en/of sportprofessionals, één keer per week samen met mensen met COPD wandelen. In de laatste week vindt de finale plaats. De afsluitende wandelafstand wordt op een centrale locatie in Nederland met alle deelnemers afgelegd op het Festival dat de BvdGF orga-

niseert. De BvdGF ondersteunt organisatoren tijdens het gehele traject.

Waarvoor is de Nationale COPD Challenge bedoeld?

Bij veel mensen met COPD is er sprake van inactiviteit, terwijl voldoende bewegen erg belangrijk is voor mensen met COPD. De Nationale COPD Challenge brengt mensen met COPD op een laagdrempelige manier in beweging en kan een aanvulling zijn op het bestaande beweeggedrag.

De activiteit, wandelen, kan als duur- of intervaltraining uitgevoerd of ingezet worden. De bekende effecten van gesuperviseerde training en in het specifiek duur-intervaltraining bij mensen met COPD zijn te verwachten. Daarnaast zien wij bij de Nationale Diabetes Challenge dat 76% van de

deelnemers geïnspireerd is om meer met hun gezondheid bezig te zijn. Wij hopen dit ook voor u te kunnen bereiken.

Zelf meedoen met de Challenge?

Op www.nationaleCOPDchallenge.nl treft u meer informatie en het projectplan aan. U kunt hier in een paar eenvoudige stappen uw eigen challenge aanmelden. Binnen 10 minuten heeft u een eigen website en kunt u starten met het werven van deelnemers. U ontvangt hiervoor diverse communicatiematerialen en tips van de BvdGF. U kunt ook contact opnemen met Mariëlle Durieux via marielle@bvdgf.org of telefonisch via 06-51343264.